Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Russu Natalia
Dosarul nr. 2r-1906/24 (2-24052363-02-2r-24062024)

D E C I Z I E

5 septembrie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componență:
Președintele completului, judecătorul: Malîi Ala
Judecătorii: Cașcaval Andrei şi Mămăligă Natalia

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de către avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 mai 2024, prin care s-a respins cererea de asigurare a acțiunii

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Potapkin Igor împotriva lui Lozan Andrei și notarului public Badalova Viorica cu privire la constatarea nulității testamentului, declararea ca moștenitor nedemn cu decăderea acestuia din dreptul la succesiune, recunoașterea dreptului la moștenire și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 14 mai 2024, Potapkin Igor a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Lozan Andrei și notarului public Badalova Viorica cu privire la constatarea nulității testamentului nr. *****, întocmit de către notarul public Badalova Viorica; declararea moștenitorului terstamentar Lozan Andrei ca fiind

nedemn, cu decăderea acestuia din dreptul la succesiune; recunoașterea dreptului la moștenire a lui Potapkin Igor, și încasarea din contul pârâților Lozan Andrei și notarului public Badalova Viorica în beneficiul său a cheltuielilor de judecată.

Concomitent cu înaintarea acțiunii, reclamantul Potapkin Igor a solicitat asigurarea acţiunii prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor averii succesorale a defunctului Potapkin Vadim, inclusiv asupra *****, cu obligarea pârâților Lozan Andrei și notarului public Badalova Viorica de a lua toate măsurile pentru păstrarea lor intactă și interzicerea înstrăinării bunurilor pînă la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive și irevocabile.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 mai 2024 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de asigurare a acțiunii formulată în cadrul cererii de chemare în judecată depusă de Potapkin Igor împotriva lui Lozan Andrei și notarului public Badalova Viorica cu privire la constatarea nulității testamentului nr. *****, declararea lui Lozan Andrei ca fiind nedemn cu decăderea din dreptul de moștenire, recunoașterea dreptului la moștenire a lui Potapkin Igor și compensarea cheltuielilor de judecată.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 5 iunie 2024, avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 mai 2024, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de fond și admiterea cererii lui Potapkin Igor cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Argumentele recurentului:

În argumentarea cererii de recurs, avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor a invocat că nu este de acord cu încheierea instanței de fond.

Notează că procesul civil aflat la faza de pregătire a cauzei pentru dezbaterile judiciare, îndreptăţeşte instanţa de judecată de a dispune aplicarea măsurii de asigurare solicitate de reclamantul Potapkin Igor, deoarece în urma abuzului de drept al părţii pârâte și în special a notarului Badalova, manifestat prin refuzurile nefondate de a autentifica declaraţia de acceptare a moştenirii, de a elibera certificatul de calitate de moştenitor şi de moştenitor legal, şi în particular de a suspenda/amâna eliberarea certificatului de moştenitor legal pârâtului Lozan Andrei, problema asigurării acţiunii a devenit stringentă pentru contestatarul

calităţii de moştenitor al lui Lozan Andrei, atât pe motivul existenţei temeiurilor legale de declarare a nulităţii testamentului nr.*****, cât şi pe motivul existenţei temeiurilor legale privind declararea lui Lozan Andrei ca fiind nedemn şi decăderea lui din dreptul la moştenire, ceea ce a fost ignorat de instanţa precedentă, şi justifică necesitatea aplicării măsurii de asigurare solicitate de recurent.

Remarcă că până în prezent, notarul nu a dispus suspendarea eliberării certificatului de moştenitor lui Lozan Andrei, care, la rândul său, şi permite ultimului înregistrarea dreptului de proprietate, şi drept consecinţă, înstrăinarea nestingherită a apartamentului litigios, ceea ce, fiind contrar bunei-credinţe şi legii, duce la necesitatea aplicării măsurilor de asigurare a acţiunii, prin punerea sechestrului pe bunurile averii succesorale a defunctului Potapkin Vadim, în particular pe apartamentul 96, situat în mun. Chişinău, str. Gheorge Madan, nr. 46, bloc 11, cu obligarea pârâţilor a lua toate măsurile pentru păstrarea lor intactă şi interzicerea înstrăinării acestora, motive care şi justifică necesitatea casării încheierii şi aplicării măsurii asiguratorii solicitate de recurentul Potapkin Vadim.

La 3 septembrie 2024, avocatul Chirica Iurie în interesele lui Lozan Andrei a depus referință asupra recursului declarat de avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 mai 2024, solicitând respingerea recursului și menținerea încheierii instanței de fond.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea recurată a fost emisă la 27 mai 2024, iar cererea de recurs a fost depusă la 5 iunie 2024 (f. d. 103-104).

Astfel, recursul declarat de avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 mai 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că

recursul este neîntemeiat și pasibil de a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În baza art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În acord cu prevederile art. 174 Cod de procedură civilă, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanţa dispune în aceeaşi zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului pînă la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acţiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În temeiul art. 175 alin. (1) lit. a) și c) Cod de procedură civilă, în vederea asigurării acţiunii, judecătorul sau instanţa este în drept să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane; să interzică altor persoane săvîrşirea unor anumite acte în privinţa obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligaţii faţă de el.

În conformitate cu art. 177 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cererea de asigurare a acțiunii se indică motivele și circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

În acest context Colegiul notează că, asigurarea acțiunii civile constă dintr-o totalitate de măsuri silite temporare, dispuse de către judecător sau instanța de judecată la solicitarea părții interesate, menite să garanteze executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești definitive și aceste măsuri au următoarele particularități: sunt urgente; au un caracter temporar; au drept scop apărarea drepturilor patrimoniale ale solicitantului; urmează să fie în concordanță cu obiectul acțiunii.

Indiferent de forma aplicabilă, măsura asiguratorie ține de substanța obiectului acțiunii, judecătorul urmând să o dispună doar în cazul în care, în mod plauzibil, se afirmă un risc al unei eventuale imposibilități de executare, sarcina probațiunii întru aplicarea măsurii de asigurare fiind pusă pe seama solicitantului,

care urmează să prezinte probe pertinente și să justifice necesitatea asigurării acesteia, iar aprecierea pericolului ținut de substanța obiectului acțiunii este la latitudinea instanței de judecată.

Astfel, Colegiul subliniază că pentru a dispune aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii nu este suficientă acceptarea spre examinare a cererii de chemare în judecată, ci este necesar ca judecătorul sau instanța de judecată să stabilească, în baza probelor și argumentelor prezentate de reclamant, că neluarea unor astfel de măsuri ar putea face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În această ordine de idei, Colegiul reține că stabilirea oricărei restricții față de pârât, prin măsurile de asigurare a acțiunii, se permite doar în cazuri excepționale, în baza unor temei expres prevăzute de Codul de procedură civilă.

Instanța de recurs relevă că, la pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, judecătorul urmează să verifice: raționalitatea și temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor de asigurare; dacă există pericolul in mora (pericol de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare); asigurarea unui echilibru între părțile cointeresate; preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terți în cazul aplicării măsurilor de asigurare; în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate este în corelație cu obiectul acțiunii înaintate și dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.

Analizând încheierea supusă recursului, materialele cauzei, motivele invocate de recurent, Colegiul costată că, instanța de fond corect a reținut starea de fapt și corect a aplicat cadrul legal situației.

Astfel, Colegiul notează că, obiectul litigiului dedus judecății îl constituie constatarea nulității testamentului nr. *****, întocmit de către notarul public Badalova Viorica, declararea moștenitorului terstamentar Lozan Andrei ca fiind nedemn, cu decăderea acestuia din dreptul la succesiune, recunoașterea dreptului la moștenire a lui Potapkin Igor, și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea de asigurare, Potapkin Igor a solicitat aplicarea sechestrului asupra bunurilor averii succesorale a defunctului Potapkin Vadim, inclusiv asupra apartamentului nr. 96 din str. Gheorghe Madan, 46, bloc 1, mun. Chișinău, cu obligarea pârâților Lozan Andrei și notarului public Badalova Viorica de a lua

toate măsurile pentru păstrarea lor intactă și interzicerea înstrăinării bunurilor până la pronunțarea hotărârii judecătorești definitive și irevocabile.

La caz, Colegiul judiciar apreciază ca fiind corectă și legală soluția primei instanțe privind netemeinicia cererii de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii or, prin prisma art. 174 Cod de procedură civilă, scopul aplicării măsurilor de asigurare a acțiunii rezidă din necesitatea executării unei eventuale hotărâri judecătorești.

Aderent, instanța de recurs constată că cererea de aplicare a măsurii de asigurare a acțiunii înaintată de Potapkin Igor nu este motivată în fapt, potrivit exigențelor prevăzute de art. 177 alin. (1) din Cod de procedură civilă, primei instanțe, precum și instanței de recurs, nefiindu-i prezentată nici o probă concludentă, care ar demonstra faptul că, neaplicarea măsurii de asigurare a acțiunii ar putea face imposibilă executarea eventualei hotărâri judiciare de admitere a acțiunii.

Mai mult ca atât, instanța de recurs evidențiază că, recurentul nu a prezentat careva probe, care să demonstreze existența riscului imposibilității punerii în executare a eventualei hotărârii judiciare de admitere a acțiunii.

Astfel, în speță, Colegiul civil conchide că instanța de fond corect a reliefat că argumentele invocate de către reclamant constituie doar presupuneri bazate pe ignorarea de către pârât a solicitărilor despre remedierea încălcărilor pretinse de partea reclamantă, or aceste elemente sunt comune tuturor situațiilor litigioase contradictorii.

În același timp, Colegiul subliniază că, simpla existență a unor divirgențe între părțile litigante cu caracter nepatrimonial, nu poate servi drept temei pentru aplicarea măsurii de asigurare în lipsa unui suport probant, mai mult că temeinicia acesteia necesită a fi probată în cadrul procesului judiciar.

În asemenea circumstanțe, Colegiul reține că Potapkin Igor urma să demonstreze prin circumstanțe reale şi probe pertinente şi concludente faptul că în caz de neinstituire a măsurii asigurătorii s-ar crea dificultăți în executarea hotărârii judecătorești sau ar surveni pagube iminente, or, pe lângă faptul că scopul măsurilor de asigurare este de a conserva o anumită situație legală sau de fapt pentru a proteja drepturile părții interesate, acestea urmează a fi proporționale, adică ingerințele în drepturile pârâtului trebuie să fie echilibrate într-o măsură rezonabilă de protecția anticipată a drepturilor reclamantului.

Prin urmare, în contextul celor relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că prima instanță justificat și argumentat, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil speței, corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea depusă de Potapkin Igor.

De altfel, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele invocate în recurs cu privire la faptul că, procesul civil aflat la faza de pregătirea pricinii pentru dezbaterile judiciare care, îndreptăţeşte instanţa de judecată de a dispune aplicarea măsurii de asigurare solicitate de reclamant. Or, aceste argumente nu justifică temeinicia cererii de asigurare a acțiunii, în condițiile în care prima instanță a reliefat că raţionamentele enunţate în cererea de asigurare a acțiunii nu sunt de natură să ducă la aplicarea măsurilor de asigurare.

Subsecvent, Colegiul judiciar apreciază critic argumentele recurentului privitor la imposibilitatea executării unei eventuale hotărâri judecătorești. Or, argumentele reclamantului/recurent urmau să fie din start temeinice și bine justificate, cu suport probatoriu, să provoace de la bun început o îndoială întemeiată a unui pericol privind crearea unor dificultăți judecătorești sau imposibilitatea executării hotărârii.

La acest capitol, Colegiul civil notează că nu este suficientă simpla expunere a circumstanţelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de netemeinicie pe care se întemeiază, precum şi dezvoltarea lor. Motivarea recursului presupune nu doar exprimarea nemulțumirii faţă de actul de dispoziţie pronunţat de prima instanță, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părţii, instanţa a pronunţat o încheiere neîntemeiată. Condiţia legală a expunerii motivelor de recurs implică determinarea greşelilor anume imputate primei instanţe, o justă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum şi indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția primei instanțe, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune casarea actului de dispoziție.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este

evidențiată în cererea de recurs declarată de avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor.

Reieşind din faptul, că încheierea contestată a fost adoptată cu respectarea normelor de drept procedural și material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a ajuns la concluzia că recursul declarat de avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor urmează a fi respins ca neîntemeiat, cu menținerea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 mai 2024.

În conformitate cu art. 425, art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Caldîba Vitalie în interesele lui Potapkin Igor.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 27 mai 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Potapkin Igor împotriva lui Lozan Andrei și notarului public Badalova Viorica cu privire la constatarea nulității testamentului, declararea ca moștenitor nedemn cu decăderea acestuia din dreptul la succesiune, recunoașterea dreptului la moștenire și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul: Malîi Ala

Judecătorii: Cașcaval Andrei

Mămăligă Natalia